Rok VII.

Dziennik Urzędowy

Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych

Nr. 13. **Warszawa, dnia 15 grudnia 1938 r.**

Prenumeratę (w Warszawie zł. 12 rocznie, poza Warszawą zł. 16) przyjmuje wyłącznie Księgarnia Rolnicza w Warszawie, ul. Mazowiecka 10.

TREŚĆ:

USTAWY, DEKRETY I ROZPORZĄDZENIA.

OKÓLNIKI I PISMA OKÓLNE.

SKOROWIDZ RZECZOWY.

107.

DEKRET PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 16 listopada 1938 r.

o zjednoczeniu z Rzecząpospolitą Polską ziem odzyskanych w listopadzie 1938 r. i o rozciągnięciu na te ziemie mocy obowiązującej niektórych aktów ustawodawczych.

Na podstawie art. 55 ust. (2) ustawy konstytucyjnej postanawiam, co następuje:

Art. 1. Ziemie odzyskane we Frydeckiem, w Czadeckiem, w Jaworzynie Spiskiej, w Pieninach, w dolinie Popradu oraz w źródłowisku Udawy, stają się z dniem objęcia ich przez władze polskie nierozdzielną częścią Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 2. Ziemie, wymienione w art. 1, otrzymują wspólny z Rzecząpospolitą Polską ustrój konstytucyjny i wspólną organizację władz.

Art. 3. (1) Ziemie, odzyskane we Frydeckiem i w Czadeckiem, włącza się do województwa śląskiego. Na ziemie te rozciąga się moc obowiązującą ustawy konstytucyjnej z dnia 15 lipca 1920 r. zawierającej statut organiczny województwa śląskiego.

(2) Ziemie odzyskane w Jaworzynie Spiskiej, w Pieninach oraz w dolinie Popradu włącza się do województwa krakowskiego.

(3) Ziemie odzyskane w źródłowisku Udawy włącza się do województwa lwowskiego.

Art. 4. Przepisy obowiązujące dotychczas na ziemiach, wymienionych w art. 1, należy stosować z uwzględnieniem nowego stanu prawnego.

Art. 5. Na ziemie, wymienione w art. 1, rozciąga się moc obowiązująca:

1) aktów ustawodawczych, wymienionych w dekretach Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 października 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 78, poz. 534) i z dnia 19 października 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 81, poz. 549) z późniejszymi zmianami;

2) ustawy z dnia 20 stycznia 1920 r. o obywatelstwie Państwa Polskiego (Dz. U. R. P. Nr 7, poz. 44) z późniejszymi zmianami oraz z tą zmianą, że:

a) przepisy art. 2a dotyczą również osób, które mają w dniu 1 grudnia 1938 r. miejsce zamieszkania i prawo swojszczyzny w jednej z gmin na ziemiach, wymienionych w art. 1 dekretu niniejszego, jeżeli osoby te (lub ich ojcowie, u dzieci nieślubnych — matki) odpowiadają innym warunkom, przewidzianym w art. 2a,

b) przepisy ustępu drugiego art. 3 dotyczą również osób pochodzenia polskiego, które w dniu 1 grudnia 1938 r. miały miejsce zamieszkania na ziemiach, wymienionych w art. 1.

Art. 6. Na ziemie odzyskane w Jaworzynie Spiskiej, w Pieninach, w dolinie Popradu oraz w źródłowisku Udawy rozciąga się moc obowiązującą następujących aktów ustawodawczych z późniejszymi zmianami:

1) ustawy z dnia 10 grudnia 1920 r. o budowie i utrzymaniu dróg publicznych w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. R. P. z 1921 r. Nr 6, poz. 32);

2) ustawy z dnia 7 października 1921 r. o przepisach porządkowych na drogach publicznych (Dz. U. R. P. Nr 89, poz. 656);

3) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 czerwca 1927 r. o ochronie lasów nie stanowiących własności Państwa (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr 111, poz. 932);

4) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 listopada 1927 r .o zwalczaniu chorób roślin oraz tępieniu chwastów i szkodników roślin (Dz. U. R. P. Nr 108, poz. 922);

5) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr 106, poz. 911);

6) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1927 r. o prawie łowieckim (Dz. U. R. P. Nr 110, poz. 934);

7) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr 23, poz. 202);

8) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o zaopatrywaniu ludności w wodę (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 310);

9) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o usuwaniu nieczystości i wód opadowych (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 311);

10) ustawy z dnia 7 marca 1932 r. o rybołówstwie (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 357);

11) ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 396).

Art. 7. Na ziemiach, wymienionych w art. 1, stosuje się odpowiednio:

1) przepisy dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 października 1938 r. o przerachowaniu zobowiązań opiewających na walutę czesko-słowacką (Dz. U. R. P. Nr 79, poz. 535) z tą zmianą, że termin, od którego waluta czeska przestanie być prawnym środkiem płatniczym na poszczególnych obszarach

ziem, wymienionych w art. 1, określi rozporządzenie Ministra Skarbu;

2) przepisy dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 listopada 1938 r. o tymczasowym uregulowaniu ubezpieczeń społecznych na odzyskanych ziemiach Śląska Cieszyńskiego (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 572).

Art. 8. Stosunki i stanowisko prawne osób pozostających w służbie Państwa na ziemiach, wymienionych w art. 1, określają przepisy polskie.

Art. 9. (1) Na ziemie, wymienione w art. 1, rozciąga się właściwość miejscową następujących sądów okręgowych:

1) na ziemie we Frydeckiem i w Czadeckiem — właściwość sądu okręgowego w Cieszynie;

2) na ziemie w Jaworzynie Spiskiej, w Pieninach i w dolinie Popradu — właściwość sądu okręgowego w Nowym Sączu;

3) na ziemie w źródłowisku Udawy — właściwość sądu okręgowego w Jaśle.

(2) Właściwość miejscową sądów grodzkich dla ziem, wymienionych w art. 1, określi rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości.

Art. 10. Rada Ministrów może w drodze rozporządzeń wydawać przepisy przejściowe i uzgadniające, związane z rozciągnięciem na powyższe obszary aktów ustawodawczych, określonych w art. 5 pkt 1 i art. 6.

Art. 11. Wykonanie dekretu niniejszego porucza się Prezesowi Rady Ministrów i Ministrom.

Art.12. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów
i Minister Spraw Wewnętrznych: *Sławoj Składkowski*
Minister Spraw Zagranicznych: *Beck*
Minister Spraw Wojskowych: *Kasprzycki*
Minister Skarbu: *E. Kwiatkowski*
Minister Sprawiedliwości: *W. Grabowski*
Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego: *W. Świętosławski*
Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *J. Poniatowski*
Minister Przemysłu i Handlu: *Antoni Roman*
Minister Komunikacji: *Ulrych*
Minister Opieki Społecznej: *Marian Zyndram-Kościałkowski*
Minister Poczt i Telegrafów: *E. Kaliński*

(Dz. U. R. P. z 16.XI.38 r. Nr 87, poz. 585).

108.

DEKRET PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 18 listopada 1938 r.

o stosunku Państwa do Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego.

(wyciąg).

Art. 55. (1) Osoby prawne Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego mają prawo nabywania, posiadania, zarządzania i zbywania majątku ruchomego i nieruchomego zgodnie z prawodawstwem państwowym oraz stawania przed wszelkimi instancjami sądowymi i władzami państwowymi w celu obrony swych praw.

(2) Zbycie i obciążenie oraz zamiana majątku nieruchomego poza przypadkami, przewidzianymi w ust. (3), może nastąpić na mocy decyzji właściwego biskupa diecezjalnego i za zgodą Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. Majątek ten może podlegać wywłaszczeniu w przypadkach ustawowo przewidzianych.

(3) W przypadkach zbycia oraz obciążenia majątku nieruchomego w związku ze scaleniem, zamianą gruntów, znoszeniem służebności, podziałem wspólnot i wykupem chronionych drobnych dzierżaw organa świątyń parafialnych i klasztorów działają za zgodą biskupa diecezjalnego, inne zaś osoby prawne Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego na podstawie decyzji swych właściwych organów.

Art. 56. (1) Obszar użytków rolnych, nie podlegających przymusowemu wykupowi przez Państwo, zostaje ustalony niezależnie od jakości ziemi podług następujących norm:

1) dla Metropolity . . . . 180 ha;
2) dla każdego biskupstwa diecezjalnego, z przeznaczeniem na dom biskupi . . . . . . 150 „ ;
3) dla każdego biskupstwa, z przeznaczeniem na konsystorz . . . . 125 „ ;
4) dla każdego klasztoru . . . . 180 „ ;
5) dla każdej świątyni parafialnej, w miarę ustalonego dla niej składu duchowieństwa i służby kościelnej:
 a) przeznaczone na ziemie sierockie . . . . 3 „ ,
 b) do użytku proboszcza . . . . . . 20 „ ,

c) do użytku diakona . . . . 10 ha;
d) do użytku psalmisty . . . . . . 7 „ ;
e) dla świątyń parafialnych, przy których jest ustalony etat wikariusza, — dla proboszcza i wikariusza łącznie . . . . . . 30 „ .

(2) Grunty, oznaczone w ust. (1), powinny stanowić samodzielne jednostki pod względem gospodarczym, przy czym grunty dla świątyń parafialnych powinny być z reguły położone w granicach tych parafii i jak najbliżej ich siedzib, a w braku odpowiednich gruntów — w granicach sąsiednich parafii, grunty zaś dla biskupstw — w granicach diecezji.

Art. 57. (1) Nadwyżki gruntów poszczególnych osób prawnych Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego ponad normy określone w art. 56, mogą być wykupione przez Państwo po upływie trzech lat od dnia wejścia w życie dekretu niniejszego, w trybie i na zasadach, ustalonych w drodze rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

(2) W ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie dekretu niniejszego osoby prawne Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego, posiadające grunty, których obszar przekracza normy, określone w art. 56, mogą zbywać nadwyżki przez sprzedaż lub zamianę w celu uzupełnienia gruntów innych osób prawnych Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego do wysokości tych norm, przy czym dopuszczalne jest uzupełnienie gruntów, położonych w jednej deicezji, z gruntów, położonych w innej diecezji.

(3) Kwota uzyskana ze sprzedaży nadwyżek gruntów (ust. 2) może być użyta wyłącznie na nabycie gruntów w celu uzupełnienia obszaru gruntów, należących do osób prawnych Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego, do norm ustalonych w art. 56.

(4) Zbycie nadwyżek i nabycie gruntów uzupełniających może nastąpić na podstawie decyzji zainteresowanych biskupów diecezjalnych i zgodnie z prawodawstwem państwowym (art. 55).

(5) Akty zbycia i nabycia do swej ważności wymagają zgody Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, który udzieli jej w ciągu trzech miesięcy od daty otrzymania właściwego wniosku:

a) jeżeli zamierzone zbycie i nabycie ma rzeczywiście na celu uzupełnienie stanu posiadania osób prawnych kościelnych i klasztornych do wysokości norm, przewidzianych w art. 56;

b) jeżeli ceny zbycia i nabycia oraz inne warunki umowy nie odbiegają od cen i warunków, normalnie przyjętych w danej miejscowości;

c) jeżeli wskutek takich transakcyj nie nastąpi zmniejszenie stanu posiadania osoby prawnej zbywającej grunt poniżej norm, przewidzianych w art. 56.

Art. 58. Służebności, prawo używania i inne prawa rzeczowe ciążące na nieruchomościach państwowych na rzecz gruntów osób prawnych Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego, jego duchowieństwa i służby kościelnej oraz służebności, ustanowione przez art. 458 T. X. cz. 1 Zb. P. Ces. Ros., znosi się bez odszkodowania.

Art. 82. Do czasu uregulowania oddzielną ustawą sprawy własności nieruchomości, pozostających w chwili wejścia w życie dekretu niniejszego we władaniu osób prawnych Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego, pozostawia się w ich posiadaniu z zastrzeżeniem praw osób trzecich:

1) nieruchomości i prawa do nich, które w dniu wejścia w życie dekretu niniejszego znajdowały się w posiadaniu faktycznym tych osób, jawnym i spokojnym, we własnym imieniu i w dobrej wierze, jakby się było właścicielem;

2) nieruchomości:

a) objęte w zarząd państwowy z mocy dekretu z dnia 16 grudnia 1918 r. (Dz. P. P. P. Nr 21, poz. 67),

b) przejęte na własność Skarbu Państwa na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1920 r. (Dz. U. R. P. z 1921 r. Nr 4, poz. 17),

— jeżeli nieruchomości te pozostawały w dniu wejścia w życie dekretu niniejszgeo bez sprzeciwu ze strony władz państwowych w faktycznym i spokojnym władaniu osób prawnych Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego.

(Dz. U. R. P. z 19.XI.38 r. Nr 88, poz. 597).

109.

DEKRET PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 19 listopada 1938 r.

o rozciągnięciu na odzyskane ziemie Śląska Cieszyńskiego przepisów o reformie rolnej.

Na podstawie art. 55 ust. (2) ustawy konstytucyjnej postanawiam co następuje:

Art. 1. Na odzyskane ziemie Śląska Cieszyńskiego rozciąga się moc obowiązującą następujących aktów ustawodawczych wraz z późniejszymi zmianami:

1) ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr 1, poz. 1);

2) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 listopada 1927 r .o likwidacji umów dzierżawnych, dotyczących gruntów parcelowanych (Dz. U. R. P. Nr 106, poz. 909);

3) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 grudnia 1927 r. o terminach ogłaszania i wykonania planów parcelacyjnych i wykazów imiennych nieruchomości, podlegających wykupowi na cele reformy rolnej (Dz. U. R. P. Nr 114, poz. 973);

4) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1927 r. o uregulowaniu ciężarów i wierzytelności, ciążących na przymusowo wykupionych nieruchomościach ziemskich (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr 3, poz. 22);

5) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 lutego 1928 r. w sprawie parcelacji gruntów państwowych (Dz. U. R. P. Nr 22, poz. 198);

6) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 lutego 1928 r. o wyłączeniu gruntów na cele gospodarstwa leśnego (Dz. U. R. P. Nr 23, poz. 203);

7) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o skutkach naruszenia przepisów przy parcelacji prywatnej (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 247);

8) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. o powództwie cywilnym o odszkodowanie z tytułu wynagrodzenia za nieruchomość przymusowo wykupioną lub przejętą na rzecz Państwa (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 253);

9) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o uprawnieniach służby folwarcznej przy parcelacji w związku z postępowaniem scaleniowym (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 317);

10) ustawy z dnia 13 lutego 1932 r. o ujawnianiu hipotecznym zezwoleń na parcelację gruntów (Dz. U. R. P. Nr 16, poz. 95);

11) ustawy z dnia 9 marca 1932 r. o Funduszu Obrotowym Reformy Rolnej (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr 40, poz. 364);

12) ustawy z dnia 17 marca 1933 r. o uproszczeniach, stosowanych przy regulacji hipotek parcelowanych gruntów państwowych (Dz. U. R. P. Nr 22, poz. 166);

13) ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o ograniczeniu obrotu nieruchomościami powstałymi z parcelacji (Dz.U.R.P. Nr 36, poz. 272).

Art. 2. Przepisy rozporządzenia tymczasowego Rady Ministrów z dnia 1 września 1919 r., normującego przenoszenie własności nieruchomości ziemskich (Dz. U. R. P. Nr 73, poz. 428) wraz z późniejszymi zmianami mają moc obowiązującą na odzyskanych ziemiach.

Art. 3. Gospodarstwa, powstałe z parcelacji po dniu 1 września 1919 r. lub powiększone po tym terminie w drodze nabycia działek z parcelacji, mogą być poddane ograniczeniom obrou, przewidzianym w ustawie z dnia 14 kwietnia 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 272) w trybie ustalonym w art. 5 ust. (1) tej ustawy.

Art. 4. Nieruchomości, które powstały z parcelacji przeprowadzonej na podstawie ustaw Republiki Czeskosłowackiej, a których obszar przekracza 5 ha, oraz nieruchomości nabyte z tej parcelacji przez osoby prawne, niezależnie od obszaru, mogą być przejęte na własność Państwa za odszkodowaniem. Za nieruchomość powstalą z parcelacji (nabytą z parcelacji) uważa się nieruchomość, która zostala oddana w posiadanie nabywcy, choćby prawo własności nie zostało na niego przeniesione.

Art. 5. (1) Odszkodowanie stanowi kwota, odpowiadająca cenie nabycia działki z parcelcji, a w razie późniejszej zmiany właściciela — cenie kupna umówionej przy ostatnim nabyciu; do kwoty tej dolicza się wartość niezamortyzowanych a pożytecznych nakładów, poczynionych przez ostatniego właściciela, koszty upraw i zasiewów oraz wartość plonów, zapasów i inwentarzy, jeżeli właściciel nieruchomości udowodni, że uprawy, zasiewy, plony, zapasy i inwentarze w odpowiedniej ilości i jakości nie były objęte ceną kupna przy ostatnim nabyciu nieruchomości. Cenę kupna, wyrażoną w koronach czeskich, przelicza się na złote według stosunku ustalonego w dekrecie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 października 1938 r. o przerachowa-

niu zobowiązań opiewających na walutę czesko-słowacką (Dz. U. R. P. Nr 79, poz. 535).

(2) Odszkodowanie za nieruchomości przejęte na podstawie art. 4 wypłaca się w gotówce.

(3) Jeżeli ostatni właściciel nieruchomości gospodarował w sposób powodujący zmniejszenie wartości kapitałowej nieruchomości, to od kwoty odszkodowania należy odliczyć to zmniejszenie wartości.

(4) Kwotę odszkodowania oprocentowuje się w wysokości 3% w stosunku rocznym za czas od daty objęcia nieruchomości w posiadanie Państwa do dnia wypłaty odszkodowania.

(5) Odszkodowanie, obliczone w myśl ust. (1) — (4), wojewoda może obniżyć do wysokości szacunku, przeprowadzonego według przepisów obowiązujących przy przymusowym wykupie nieruchomości na podstawie ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr 1, poz. 1).

Art. 6. (1) Orzeczenia o przejeciu nieruchomości na podstawie art. 4 mogą być wydane najpóźniej do dnia 1 czerwca 1939 r.

(2) O przejęciu nieruchomości na rzecz Państwa orzeka wojewoda. Orzeczenia te są ostateczne i stanowią podstawę do objęcia nieruchomości w posiadanie Państwa. Na podstawie tych orzeczeń sąd na wniosek wojewody wpisze do ksiąg gruntowych adnotację o toczącym się postępowaniu w sprawie przejęcia nieruchomości na rzecz Państwa. Przy wykonaniu orzeczeń o przejęciu nieruchomości stosuje się przymus bezpośredni w myśl przepisów o postępowaniu przymusowym w administracji.

(3) O ustaleniu odszkodowania za przyjętą nieruchomość orzeka wojewoda. Orzeczenie to należy wydać najpóźniej w ciągu 3 miesięcy od daty objęcia nieruchomości w posiadanie Państwa. Orzeczenia wojewody o ustaleniu odszkodowania są ostateczne. Właścicielowi nieruchomości służy w ciągu 30 dni od daty doręczenia mu odpisu orzeczenia prawo zwrócenia się na drogę sądową z powództwem o ustalenie odszkodowania. Sąd przy rozpoznawaniu sprawy związany jest przepisami art. 5.

(4) Właściciel nieruchomości obowiązany jest dostarczyć dowodów niezbędnych do ustalenia sumy odszkodowania. Jeżeli wskutek niewykonania tego obowiązku władza nie wyda orzeczenia o ustaleniu odszkodowania w terminie określonym w ust. (3), to z upływem tego terminu przestają biec odsetki od sumy odszkodowania.

Art. 7. (1) W razie istnienia na przejętej nieruchomości wierzytelności i ciężarów hipotecznych lub w razie odmowy właściciela przyjęcia odszkodowania albo braku zastępcy prawnego, a także jeżeli prawo własności nieruchomości jest sporne lub nie zostało przepisane na nabywcę — stosuje się odpowiednio przepisy o składaniu do depozytu sądu wynagrodzenia za nieruchomości przymusowo wykupione na podstawie ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej oraz przepisy o uregulowaniu ciężarów i wierzytelności na tych nieruchomościach.

(2) Nie podlega wpłaceniu do depozytu część odszkodowania wraz z odsetkami, przypadająca na należności Republiki Czeskosłowackiej lub publicznych instytucyj kredytowych czesko-słowackich.

(3) Jeżeli prawo własności przejętej nieruchomości nie zostało przepisane na nabywcę, a nabywca nie udowodni, że zapłacił całą cenę kupna, to z wyjątkiem przypadku określonego w ust. (2), sąd przy podziale odszkodowania uwzględni należność sprzedawcy z tytułu reszty ceny kupna.

(4) Orzeczenie wojewody o przejęciu nieruchomości wraz z dowodem wypłaty lub złożenia do depozytu sumy odszkodowania stanowi tytuł do przepisania prawa własności nieruchomości na rzecz Państwa.

Art. 8. Jeżeli przejęta nieruchomość znajduje się w całości lub w części w dzierżawie, Państwo wstępuje w prawa właściciela nieruchomości z prawem rozwiązania umowy za wypowiedzeniem. Wypowiedzenie następuje przez doręczenie orzeczenia o przejęciu nieruchomości. Rozwiązanie umowy następuje z końcem roku dzierżawnego, następującego po roku, w którym dzierżawcy wypowiedziano umowę, najpóźniej jednak w dniu 1 czerwca 1940 r. Wypowiedzenie umowy nie zwalnia wydzierżawiającego od odpowiedzialności za szkody i straty z powodu niedotrzymania warunków dzierżawy; dzierżawcy w żadnym jednak razie nie służy prawo żądania odszkodowania z tytułu utraconych korzyści.

Art. 9. Rada Ministrów może w drodze rozporządzeń wydawać przepisy przejściowe i uzgadniające, związane z rozciągnięciem wymienionych w dekrecie niniejszym aktów ustawodawczych na odzyskane ziemie.

Art. 10. Wykonanie dekretu niniejszego porucza się Ministrowi Rolnicwa i Reform Rolnych oraz właściwym ministrom.

Art. 11. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Równocześnie tracą na odzyskanych ziemiach moc obowiązującą przepisy w przedmiotach, unormowanych dekretem niniejszym oraz wszystkie przepisy w sprawie obrotu nieruchomościami, wydane przed dniem 11 października 1938 r.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *Sławoj Składkowski*

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *J. Poniatowski.*

(Dz. U. R. P. z 23.XI.38 r. Nr 90, poz. 613).

110.

DEKRET PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 19 listopada 1938 r.

o zmianie dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej o ulgach w spłacie zobowiązań spółdzielni rolniczych i ich central.

Na podstawie art. 55 ust. (2) ustawy konstytucyjnej postanawiam co następuje:

Art.1. W dekrecie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r. o ulgach w spłacie zobowiązań spółdzielni rolniczych i ich central (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 23) wprowadza się zmiany następujące:

1) art. 4 ust. (3) otrzymuje brzmienie:

„Bez zgody zainteresowanych wierzycieli nie może nastąpić obniżenie należności publicznoprawnych i należności z tytułu umowy o pracę ,które w myśl przepisów art. 800 K. P. C. korzystają z przywileju zaspokojenia przed wierzytelnościami zabezpieczonymi hipotecznie.“;

2) art. 5 otrzymuje brzmienie:

„Ulgi, dotyczące zobowiązań spółdzielni rolniczych i ich central, wynikające z układu, rozciągają się również na poręczycieli i innych współzobowiązanych. Za poręczycieli i współzobowiązanych, w rozumieniu niniejszego dekretu, uważa się te osoby, które w związku z zaciągnięciem zobowiązania nie odniosły korzyści materialnych, jak również i te osoby, które zaciąg-

nąwszy zobowiązanie otrzymaną z niego walutę przekazały na rzecz spółdzielni".

Art. 2. Jeżeli w toku postępowania układowego zapadła, przed dniem wejścia w życie dekretu niniejszego, uchwała wierzycieli o przyjęciu układu, postępowanie układowe zakończone będzie na zasadzie dotychczasowych przepisów.

Art. 3. Wykonanie dekretu niniejszego porucza się Ministrom: Skarbu, Sprawiedliwości oraz Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 4. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *Sławoj Składkowski*

Minister Skarbu: *E. Kwiatkowski*

Minister Sprawiedliwości: *W. Grabowski*

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *J. Poniatowski*

(Dz. U. R. P. z 24.XI.38 r. Nr 91, poz. 622).

111.

DEKRET PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 23 listopada 1938 r.

o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolczych.

Na podstawie art. 55 ust. (2) ustawy konstytucyjnej postanawiam co następuje:

Art. 1. W rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 5, poz. 59), zmienionym ustawą z dnia 14 kwietnia 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 222) wprowadza się zmiany następujące:

1) po art. 4 dodaje się art. 4a o brzmieniu:

„Art. 4a. Bez względu na datę nabycia gospodarstwa wiejskiego nabywcy przysługują w stosunku do przejętych zobowią-

zań sprzedawcy uprawnienia, wynikające z przepisów rozporządzenia niniejszego";

2) do art. 8 dodaje się ustęp drugi o brzmieniu:

„(2) Jeżeli dług objęty orzeczeniem podlega z mocy samego prawa ulgom w zakresie rozterminowania spłaty i obniżenia odsetek, urząd rozjemczy stwierdzi w orzeczeniu wysokość i terminy płatności poszczególnych rat";

3) art. 44 otrzymuje brzmienie:

„(1) Przepisy art. 43 stosuje się do długów uporządkowanych z mocy samego prawa, jak również do długów uporządkowanych orzeczeniem urzędu rozjemczego lub ugodą. Urząd rozjemczy może jednak na wniosek wierzyciela zmniejszyć lub uchylić ulgę przewidzianą przy spłacie przedterminowej, jeżeli zobowiązanie dłużnika zostało obniżone na mocy orzeczenia urzędu rozjemczego lub zawartej ugody.

(2) Rozstrzyganie sporów powstałych w związku z umorzeniem długów na skutek przedterminowej zapłaty, przewidzianej w art. 43, należy do właściwości sądów";

4) w art. 45 ust. (3) otrzymuje brzmienie:

„(3) Ulgi w zakresie terminów spłaty i oprocentowania, przewidziane w rozdziale niniejszym, osiągają skutek z mocy samego prawa wobec stron i osób trzecich, nawet bez ujawnienia ich w wykazie hipotecznym. Ulgi te jednak mogą być ujawnione w wykazie hipotecznym na zgodny wniosek wierzyciela i dłużnika lub na wniosek jednego z nich na podstawie orzeczenia urzędu rozjemczego, stwierdzającego, że dług zabezpieczony hipotecznie objęty jest przepisami art. 41 i 42.";

5) w art. 47:

a) w ust. (1) skreśla się wyrazy „(art. 44)",

b) ust. (3) otrzymuje brzmienie:

„(3) Urząd rozjemczy może jednak uchylić skutki zalegania z zapłatą, określone w ustępach poprzedzających, oraz ustalić wysokość rat i nowe terminy ich płatności na okres nie dłuższy od przewidzianego w art. 41 ust. (1), w przypadkach, jeżeli zaległości powstały bez winy dłużnika z powodu siły wyższej, która spowodowała czasową jego niewypłacalność.";

6) w art. 53 ust. (1) otrzymuje brzmienie:

„(1) Urząd rozjemczy może, stosownie do zmienionych warunków ekonomicznych, obniżać długi powstałe w wyniku czynności prawnych — dokonanych w odniesieniu do gospodarstw wiejskich — mających gospodarczy charakter podziału mienia rodzinnego lub spadkowego, jeżeli wysokość spłat ustalona została w związku z warunkami ekonomicznymi, istniejącymi w okresie od dnia 28 kwietnia 1924 r. do dnia 1 lipca 1932 r., stosując w miarę możności zasady art. 54.";

7) w art. 54:

a) ust. (2) otrzymuje brzmienie:

„(2) W tym celu urząd rozjemczy ustali, jaka suma została zapłacona dotychczas przez nabywcę, wliczając do niej zarówno wpłaty w gotowiźnie jak i długi oraz inne obciążenia przejęte przez nabywcę do zapłaty. Na podstawie powyższego ustalenia oraz umówionej ceny sprzedaży urząd rozjemczy obliczy, za jaką idealną część nieruchomości zapłata już w całości nastąpiła, po czym urząd rozjemczy zarządzi oszacowanie nieruchomości według bieżących cen rynkowych, ustali zgodnie z tym oszacowaniem wartość idealnej części nieruchomości, za którą zapłata jeszcze nie nastąpiła i obniży resztę ceny kupna do wysokości tej wartości. Suma zaległych do dnia wydania orzeczenia odsetek, nie wyłączając odsetek obniżonych wmyśl art. 42, ulega obniżeniu w tym samym stosunku, w jakim nastąpiło obniżenie reszty ceny kupna. Przy szacowaniu nieruchomości i obliczaniu reszty ceny kupna bierze się za podstawę obszar, który był przedmiotem czynności prawnej, ustalającej cenę sprzedaży, i nie uwzględnia się zmian, jakie w obszarze nastąpiły, natomiast uwzględnia się zmiany, jakie zaszły w stanie nieruchomości",

b) w ust. (4) skreśla się wyrazy: „czy też ich prawnych następców";

8) w art. 72 ust. (2) otrzymuje brzmienie:

„(2) Postanowienie urzędu o zawieszeniu egzekucji nie może dotyczyć egzekucji należności publicznoprawnych, instytucyj kredytu długoterminowego, Banku Akceptacyjnego Sp. Akc., oraz należności objętych układami konwersyjnymi, zatwierdzonymi przez Komitet Konwersyjny, działający przy Banku Akceptacyjnym";

9) w art. 73 ust. (2) otrzymuje brzmienie:

„(2) Jeżeli z wnioskiem o otwarcie postępowania układowego wystąpił dłużnik, a urząd rozjemczy stwierdzi, że zachodzą warunki do wszczęcia tego postępowania, i uzna za konieczne umożliwienie dłużnikowi przygotowania tego postępowania, wówczas urząd rozjemczy na wniosek dłużnika może orzec udzielenie dłużnikowi tymczasowego odroczenia wypłat na okres do sześciu miesięcy. Po upływie terminu odroczenia wypłat urząd rozjemczy rozstrzyga o otwarciu postępowania układowego";

10) w art. 75:

a) ust. (1) otrzymuje brzmienie:

„(1) W orzeczeniu o otwarciu postępowania układowego urząd rozjemczy wyznaczy dłużnikowi i wierzycielom okres nie dłuższy niż sześciomiesięczny do powzięcia uchwały w sprawie zawarcia układu (art. 84), pod rygorem zarządzenia likwidacji

gospodarstwa wiejskiego dłużnika. Rygoru tego nie stosuje się, jeżeli postępowanie dotyczy majątku dzierżawcy lub użytkownika gospodarstwa wiejskiego",

b) ust. (5) otrzymuje brzmienie:

„(5) Z chwilą otwarcia postępowania układowego egzekucja przeciwko dłużnikowi nie może być wszczęta, a wszczęta ulega zawieszeniu. Przepis ten stosuje się również do postępowania, przewidzianego w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o przejmowaniu na własność Państwa gruntów za niektóre należności pieniężne (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 658). W przypadkach gospodarczo uzasadnionych przewodniczący urzędu rozjemczego na wniosek nadzorcy może postanowić sprzedaż przedmiotów majątkowych dłużnika objętych zajęciem egzekucyjnym. W razie wydania takiego postanowienia postępowanie egzekucyjne ulega umorzeniu",

c) dodaje się ust. (6) o brzmieniu:

„(6) Postępowanie podziałowe prowadzone na zasadzie przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1927 r. o uregulowaniu ciężarów i wierzytelności, ciążących na przymusowo wykupionych nieruchomościach ziemskich (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr 3, poz. 22), ulega zawieszeniu na czas trwania postępowania układowego. W przypadku zawarcia układu instytucja finansowa dokona wypłaty wynagrodzenia zgodnie z zatwierdzonym układem przesłanym jej przez przewodniczącego urzędu rozjemczego, sąd zaś na wniosek instytucji finansowej umorzy postępowanie podziałowe",

d) dotychczasowy ust. (6) oznacza się jako ust. (7);

11) do art. 76 dodaje się ust. (6) o brzmieniu:

„(6) Postępowanie układowe nie obejmuje:

1) wierzytelności z tytułu dostarczonych na kredyt—w ciągu bieżącego i bezpośrednio poprzedzającego okresu gospodarczego — nawozów sztucznych, nasion, inwentarza lub innych przedmiotów niezbędnych do prowadzenia i utrzymania na należytym poziomie gospodarstwa;

2) wierzytelności zabezpieczonych rejestrowym zastawem rolniczym lub drzewnym na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 360) lub ustawy z dnia 14 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 317), wierzytelności Banku Polskiego, zabezpieczone umownym zastawem ruchomym, — przy czym zastawione przedmioty ulegają wyłączeniu z majątku objętego postępowaniem układowym a powracają doń dopiero po całkowitym zaspokojeniu zastawników.";

12) w art. 79 w ust. (4) skreśla się wyrazy: „zaprzeczonych przez dłużnika, wierzytelności spornych lub";

13) w art. 81 ust. (3) otrzymuje brzmienie:

„(3) Bez zgody wierzycieli nie może nastąpić obniżenie: a) należności publicznoprawnych i należności z tytułu umowy o pracę, które w myśl przepisu art. 800 K. P. C. korzystają z przywileju zaspokojenia przed wierzytelnościami zabezpieczonymi hipotecznie oraz b) należności kapitałowych, pochodzących z przerachowania na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 maja 1924 r. o przerachowaniu zobowiązań prywatnoprawnych (Dz. U. R. P. z 1925 r. Nr 30, poz. 213)";

14) w art. 82 w ust. (1) skreśla się wyrazy: „nie później jednak, niż w 6 tygodni od ostatniego terminu sprawdzenia wierzytelności";

15) w art. 90 dodaje się zdanie o brzmieniu: „Jeżeli postępowanie układowe prowadzone było do majątku dzierżawcy lub użytkownika gospodarstwa wiejskiego, urząd rozjemczy w przypadkach, przewidzianych w pkt 1) i 2), orzeknie o umorzeniu postępowania układowego.";

16) w art. 93:

a) w ust. (1) dodaje się w końcu zdanie: „Minister Sprawiedliwości może w drodze rozporządzenia wydać szczegółowe przepisy, celem umożliwienia przeprowadzenia likwidacji w ramach postępowania egzekucyjnego, z uwzględnieniem różnic wynikających z zasad postępowania likwidacyjnego.",

b) dodaje się ust. (2) i (3) o brzmieniu:

„(2) Przeprowadzenie postępowania likwidacyjnego przewodniczący urzędu rozjemczego zleci dotychczasowemu nadzorcy. W przypadku unieważnienia układu na mocy art. 88 przewodniczący zamianuje nadzorcę. Nadzorca popiera egzekucję na prawach wierzyciela, prowadzącego egzekucję.

(3) Koszty postępowania likwidacyjnego obciążają dłużnika.",

c) dotychczasowe ustępy, oznaczone jako (2), (3) i (4) otrzymują kolejną numerację — (4), (5) i (6);

17) w art. 96 ust. (1) otrzymuje brzmienie:

„(1) Z wypłaconej rękojmi będą pokryte w gotówce przede wszystkim koszty postępowania i należności uprzywilejowane z umów o pracę oraz należności, wymienione w art. 76 ust. (5) i (6).".

Art. 2. (1) Zmiany wprowadzone dekretem niniejszym

stosuje się do spraw, które są przedmiotem postępowania w chwili wejścia w życie dekretu niniejszego.

(2) Jeżeli w toku postępowania układowego zapadła, przed dniem wejścia w życie dekretu niniejszego, uchwała wierzycieli w sprawie przyjęcia układu, postępowanie układowe zakończone będzie na zasadzie dotychczasowych przepisów.

Art. 3. Upoważnia się Ministra Skarbu do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 5, poz. 59) z uwzględnieniem zmian, wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu, i z zastosowaniem ciągłej numeracji artykułów i ustępów.

Art. 4. Wykonanie dekretu niniejszego porucza się Ministrom: Skarbu, Sprawiedliwości oraz Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 5. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *Sławoj Składkowski*

Minister Skarbu: *E. Kwiatkowski*

Minister Sprawiedliwości: *W. Grabowski*

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *J. Poniatowski*

(Dz. U. R. P. z 24.XI.38 r. Nr 91, poz. 629).

POZA WYŻEJ WYMIENIONYMI UKAZAŁY SIĘ NASTĘPUJĄCE USTAWY I ROZPORZĄDZENIA.

Rozporządzenie Prezydenta R. P. z dnia 19 października 1938 r. o tymczasowym wprowadzeniu w życie niektórych postanowień umowy gospodarczej z dnia 1 lipca 1938 r. między Rzplitą Polską a Rzeszą Niemiecką wraz z protokółem końcowym, protokółem posiedzenia, układem o sprawie płatności za obroty towarowe (rozrachunkowym) oraz protokółem końcowym do umowy gospodarczej i układu rozrachunkowego (Dz. U. R. P. z 20.X.38 r. Nr 81, poz. 552).

Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 12 października 1938 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych o uznaniu żubra za gatunek chroniony (Dz. U. R. P. z 31.X.38 r. Nr 84, poz. 568).

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 18 października 1938 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Spraw Wewnętrznych o rejestrowaniu umów sprzedaży bydła rogatego, trzody chlewnej, owiec oraz hurtowej sprzedaży mięsa, zawartych na targowiskach w Łodzi, oraz o powierzeniu Gieldzie mięsnej w Łodzi zadań komisji notowań (Monit. Pols. z 22.X.38 r., Nr 243, poz. 550).

Zarządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 25 października 1938 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Przemyslu i Handlu w sprawie rozszerzenia obszaru zasilania Państwowego Zakładu Elektrycznego w dolinie Prutu z siedzibą w Mikuliczynie (Monit. Pols. 24.XI.38 r. Nr 253, poz. 577).

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 27 października 1938 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych o zniżkach celnych i zwolnieniach od cła (Dz. U. R. P. z 31.X.38 r. Nr 84, poz. 570).

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 4 listopada 1938 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie zmiany taryfy celnej wywozowej (Dz. U. R. P. z 10.XI.38 r. Nr 86, poz. 582).

Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 10 listopada 1938 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Skarbu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych o wykazie instytucyj, za których pośrednictwem będą wydawane zaświadczenia Ministerstwa Przemysłu i Handlu na wolny od cła wywóz włókna lnianego oraz o trybie postępowania przy wydawaniu tych zaświadczeń (Monit. Pols. z 10.XI.38 r. Nr 258, poz. 608).

Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 10 listopada 1938 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Skarbu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych o warunkach uzyskania zaświadczeń eksportowych Min-a Przemysłu i Handlu, upoważniających do otrzymania kwitów wywozowych przy wywozie za granicę standaryzowanego lnu czesanego i trzepanego (Monit. Pols. z 10.XI.38 r. Nr 258, poz. 609).

112.

ZARZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

Nr BP. I-2/27 z dnia 23 czerwca 1938 r.

o reorganizacji wydziałów rolnictwa i reform rolnych Urzędów Wojewódzkich.

Zmieniając częściowo zarządzenie Ministerstwa z dnia 20 listopada 1933 r. Nr B. P. A. IV-1/11 w sprawie organizacji agend administracji rolnictwa i reform rolnych we władzach administracji ogólnej (Dz. Urz. M. R. i R. R. z 1934 r. Nr 5, poz. 30), zarządzam, po porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych, co następuje:

I. Sprawy administracji rolnictwa i reform rolnych załatwia w Urzędzie Wojewódzkim Wydział Rolnictwa i Reform Rolnych.

Wydział Rolnictwa i Reform Rolnych dzieli się na 7 oddziałów: 1) Rolnictwa, 2) Urządzeń Rolnych, 3) Finansowy, 4) Pomiarów Rolnych, 5) Wodno-Melioracyjny, 6) Ochrony Lasów, 7) Weterynarii.

W miarę potrzeby i możliwości budżetowych będą tworzone przez Ministerstwo w poszczególnych wydziałach rolnictwa i reform rolnych Oddziały Zabudowy i Oddziały Regulacyj Prawnych oraz ustanawiani w poszczególnych oddziałach z działu przebudowy ustroju rolnego Inspektorzy (z dodatkiem funkcyjnym).

Organizację służby aprowizacyjnej we władzach administracji ogólnej ustalą osobne przepisy.

II. Oddziały Regulacyj Prawnych obejmują swą działalnością następujące sprawy z zakresu administracji rolnictwa i reform rolnych:

wymagające załatwienia na drodze sądowej, jako to: składania wniosków i stawiennictwa w sądach, procesowe,

wyjednywania opinij prawnych od Prok. Gen. R. P. oraz przedstawiania jej wniosków,

ostatecznej redakcji odpowiedzi na skargi wnoszone do Najwyższego Trybunału Administracyjnego,

regulacyj hipotecznych w dziale przebudowy ustroju rolnego,

segregacji wierzytelności na nieruchomościach ziemskich,

związane z poddaniem ograniczeniu obrotu nieruchomościami ziemskimi,

aprobowania projektów wniosków na Wojewódzką Komisję Ziemską i biura tej Komisji,

prowadzenia zbioru zarządzeń o charakterze normatywnym oraz orzecznictwa Najwyższego Trybunału Administracyjnego z zakresu administracji rolnictwa i reform rolnych,

projektowania doniesień karno-sądowych do Prokuratora w odniesieniu do personelu zatrudnionego w dziale rolnictwa i reform rolnych oraz wniosków w sprawie pociągnięcia tego personelu do odpowiedzialności służbowej lub dyscyplinarnej,

udzielania opinij prawnych dla całego Wydziału Rolnictwa i Reform Rolnych oraz nadzoru ze stanowiska prawnego nad orzecznictwem w referatach rolnictwa i reform rolnych starostw.

III. Oddziały: Weterynarii, Ochrony Lasów, Zabudowy przejmują zakres działania dotychczasowych wojewódzkich in-

spektorów: weterynarii, ochrony lasów i zabudowy, ustalony w zarządzeniach Ministerstwa z dnia 14.XII.1933 r. (Dz. Urz. Min. Roln. i Ref. Roln. Nr 5, poz. 36 z 1934 r. i z dn. 21.IV. 1937 r. (Dz. Urz. Min. R. i R .R. Nr 5, poz. 46).

IV. W związku z powyższym zarządzam utworzenie:

1) Oddziałów Regulacyj Prawnych w Wydziałach Rolnictwa i Reform Rolnych Urzędów Wojewódzkich: Białostockiego, Kieleckiego, Lubelskiego, Nowogródzkiego, Poleskiego, Warszawskiego, Wołyńskiego i Wileńskiego.

2) Po jednym stanowisku Inspektora (z dodatkiem funkcyjnym) w Oddziałach Urządzeń Rolnych Wydziałów Rolnictwa i Reform Rolnych Urzędów Wojewódzkich: Białostockiego, Kieleckiego, Krakowskiego, Lubelskiego, Lwowskiego, Nowogródzkiego, Poleskiego, Pomorskiego, Poznańskiego, Warszawskiego, Wileńskiego, Wołyńskiego.

V. Zarządzenie niniejsze obowiązuje od dnia 1 lipca 1938 r.

Proszę Panów Wojewodów o wydanie stosownych zarządzeń.

Minister *Jul. Poniatowski*

Otrzymują: wszyscy PP. Wojewodowie z wyjątkiem Śląskiego.

113.

ZARZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

Nr BP. I-2/37 z dnia 9 listopada 1938 r.

o organizacji Oddziałów Regulacyj Prawnych.

Zmieniając częściowo zarządzenie swe z dnia 23 czerwca 1938 r. Nr BP. 1-2/27 w sprawie reorganizacji wydziałów rolnictwa i reform rolnych urzędów wojewódzkich, postanawiam, co następuje:

I. W Wydziałach Rolnictwa i Reform Rolnych Urzędów Wojewódzkich: Łódzkiego, Pomorskiego i Poznańskiego zostają utworzone „Oddziały Regulacyj Prawnych".

Do zakresu działania Oddziałów Regulacyj Prawnych należą sprawy wyszczególnione w pkt. II wspomnianego na wstępie

zarządzenia Ministerstwa z dnia 23 czerwca 1938 r. oraz w piśmie okólnym Ministerstwa z dnia 26 lipca 1938 r. Nr BP. 1-2/37 (Dz. Urz. Min. Rol. i Ref. Roln. Nr 9, poz. 67).

II. Zarządzenie niniejsze obowiązuje od dnia 1 grudnia 1938 r.

Minister *Jul. Poniatowski*

Otrzymują: PP. Wojewodowie: Łódzki, Pomorski i Poznański.

114.

PISMO OKÓLNE MINISTERSTWA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

Nr Apr. 23/24—2 z dnia 9 listopada 1938 r.

w sprawie nowych norm przemiału.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 3.X. r.b. o przemiale pszenicy i żyta oraz o wypieku pieczywa (Dz. U. R. P. Nr 79, poz. 537) ma na celu zwiększenie spożycia zbóż chlebowych, szczególnie żyta, w kraju drogą wprowadzenia do spożycia mąki i pieczywa lepszej jakości. Bowiem, aby otrzymać 100 kg mąki 55% przemiału, trzeba przemleć żyta o 18% więcej niż dla otrzymania 100 kg mąki 65%.

Przy założeniu, że ceny chleba utrzymane zostaną na poziomie nie zmienionym, przy obecnej cenie żyta osiągnięcie tego celu, podobnie, jak wprowadzenie opłat od mąki, przeznaczonej do obrotu handlowego, albo wcale nie naruszy interesów spożycia, albo zaważy na nich w sposób znacznie mniej dotkliwy, niż miałoby to miejsce przy ew. większym spadku cen żyta.

Ze względu na podstawowe znaczenie sprawy utrzymania cen żyta na uzasadnionym gospodarczo poziomie, Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych prosi Panów o zwrócenie szczególnej uwagi na zapewnienie możliwie najbardziej ścisłego przestrzegania nowych norm przemiału i wypieku, stanowi to bowiem warunek osiągnięcia na tej drodze oczekiwanego efektu gospodarczego.

Przyzwyczajenie ludności do spożywania, w zwykłych warunkach, lepszego, jaśniejszego pieczywa stanowi trwałą podstawę dalszego rozwoju produkcji zboża oraz zwiększa podaż otrąb z korzyścią dla hodowli.

Przy kontroli przestrzegania nowych norm przemiału i wypieku należy zwrócić baczną uwagę w szczególności na następujące sprawy.

Zakaz przemielania pszenicy na mąki nie odpowiadające standartom giełd krajowych oraz zakaz przemielania żyta na mąki inne niż w granicach przemiału od 0—55% oraz razową dotyczy tylko przemiału dla celów obrotu handlowego. Młyny tzw. gospodarcze, przemielające mąkę dla celów obrotu gospodarczego na podstawie kart kontroli przemiału, ograniczeniami tymi objęte nie są. Mąka z obrotu gospodarczego nie może być dopuszczana do obrotu handlowego inaczej, jak pod warunkiem uiszczenia opłaty. Od dn. 11.XI. r.b. drugim warunkiem, obok uiszczenia opłaty, będzie również obowiązek dostosowania się do nowych norm przemiałowych.

Mąka z obrotu gospodarczego, nie odpowiadająca normom przemiału, wskazanym w §§ 1 i 2 rozporządzenia z dn. 3.X. rb., nawet po uiszczeniu opłaty, nie może być dopuszczona do obrotu handlowego, ani użyta do przerobu, czy też wypieku w zakładach przemysłowych. Ewentualne próby przenikania mąki innych gatunków, niż odpowiadające przepisanym normom przemiałowym, z obrotu gospodarczego do obrotu handlowego, nawet po uiszczeniu opłaty, należy paraliżować, ponieważ na tej drodze mogłoby się rozwinąć na szerszą skalę omijanie wskazanych norm przemiału, możliwe do uchwycenia tylko przy przerobie mąki, np. w piekarniach.

Zakaz używania w zakładach przemysłowych do przerobu i wszelkiego rodzaju wypieku, przeznaczonego do spożycia dla miast, mąki nie odpowiadającej przepisanym normom nie dotyczy oczywiście używania do wypieku pieczywa specjalnego, względnie zdrowotnego, różnego rodzaju preparatów, produkowanych ze zbóż lub innych, jak np. proszki do pieczenia, preparaty słodowe itp. oraz nie oznacza, że nie wolno wypiekać np. pieczywa dla diabetyków, chlebów Steinmetza, Dr Grahama, Dr Wandera, chleba szwedzkiego itp.

Nie ma uzasadnienia ograniczać w jakikolwiek sposób produkcji tego typu pieczywa o charakterze wyraźnie luksusowym, bowiem pieczywo to w odżywianiu się mas ludności nie odgrywa niemal żadnej roli, przede wszystkim z uwagi na wysoką jego cenę.

Zakaz używania otrąb żytnich do podsypki przy wypieku pieczywa dotyczy tylko wypieku dla miast i ma na celu uniemożliwienie odsiewania z otrąb mąki, co przy możności gromadzenia otrąb żytnich w piekarniach mogłoby mieć miejsce.

Władze administracji ogólnej, wykorzystując uprawnienia swe, wynikające z treści § 6 rozporządzenia z dn. 3.X. r.b., winny dla celów kontroli zwracać szczególną uwagę na rachunek

towarów w młynach handlowych, bacząc, czy z ziarna przemielanego na określone gatunki mąki dla celów obrotu handlowego otrzymano odpowiadający normom procent mąki i otrąb żytnich.

Ewentualne kierowanie prób mąki do badania w najbliższym zakładzie badania żywności i przedmiotów użytku winno być stosowane wyłącznie w wypadkach podejrzenia, uzasadnionego uprzednią obserwacją i zbadaniem ksiąg, względnie innych dokumentów jak np. rachunek towarów lub zapiski dostaw żyta i dokumenty przewozowe przy sprzedaży mąki, wymagane w myśl § 48 rozporządzenia z dn. 19.VIII. r.b. (Dz. U. R. P. Nr 61, poz. 477).

W wypadkach zakwestionowania mąki i orzeczenia w drodze administracyjnej, obok kary aresztu lub grzywny, również przepadku mąki, należy skonfiskowaną mąką, jako produkt łatwo ulegający zepsuciu, niezwłocznie sprzedać zakładom opiekuńczym, sierocińcom itp. instytucjom opieki zamkniętej, a gdy ich brak — przekazać najbliższej ekspozyturze Funduszu Pracy z przeznaczeniem na cele pomocy doraźnej bezrobotnym.

Uzyskane za skonfiskowaną mąkę kwoty należy niezwłocznie i w całości przekazywać do depozytu sądowego.

Ścisła kontrola, roztoczona nad zakładami przemiału oraz piekarniami w związku z pobieranymi od mąki, przeznaczonej do obrotu handlowego, opłatami, winna ułatwić roztoczenie również b. ścisłej kontroli nad przestrzeganiem nakazanych norm przemiału i wypieku, zapewniając osiągnięcie zamierzonego celu — zwiększenie spożycia zbóż w kraju oraz utrzymanie cen żyta na pożądanym gospodarczo poziomie.

W tym celu Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych podaje treść niniejszego pisma do wiadomości Ministerstwu Skarbu.

W końcu Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych prosi PP. Wojewodów o nadsyłanie przy sprawozdaniach kwartalnych o stanie rynku swych obserwacji, dotyczących stosowania na podległym im terenie wskazanych norm przemiału i wypieku.

Podsekretarz Stanu *M. Wierusz Kowalski*

Otrzymują: PP. Wojewodowie, Komisarz Rządu na m. st. Warszawę, Starostowie, Prezydenci Miast.

ZARZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

Nr G. M. Bud. IX-552 z dnia 17 listopada 1938 r.

w sprawie współpracy z Komisjami Regionalnych Planów Zabudowania.

Zarządzeniami Pana Ministra Spraw Wewnętrznych: z dnia 5.IV.1937 r. Nr BO—18—1—2, z dnia 31.V.1937 r. Nr BO—18—2—3, z dnia 14.IV.1937 r. Nr BO—18—3—4, z dn. 15.IV.1937 r. Nr BO—18—5—3, z dnia 22.VII.1937 r. Nr BO—18—6—1, z dnia 5.IV.1937 r. Nr BO—18—9—1, z dnia 5.IV. 1937 r. Nr BO—18—10—1, z dnia 15.IV.1937 r. Nr BO—18—11—2 i z dnia 5.IV.1937 r. Nr BO—18—16—1 zostały powołane Komisje Regionalne Planów Zabudowania.

Zarządzenia te, wydane na podstawie art. 23 prawa budowlanego, znowelizowanego ustawą z dnia 14.VII.1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 405), obejmują obszary okręgów; białostockiego, kielecko-radomskiego, krakowskiego, lwowskiego, łódzkiego, północnej części województwa pomorskiego, poznańskiego, terenów górskich województwa stanisławowskiego i Wołynia i zmierzają do uporządkowania na tych obszarach poczynań inwestycyjnych i budowlanych samorządu terytorialnego oraz instytucyj i osób prywatnych, jak również do dostosowania tych poczynań do projektów i zmierzeń władz rządowych z zakresu obrony powietrznej Państwa, komunikacji, przemysłu, regulacji rzek, ochrony przyrody i zabytków.

W związku z powyższym oraz z uwagi na konieczność skoordynowania prac nad przebudową ustroju rolnego z działalnością wyżej wymienionych Komisyj proszę Pana Wojewodę o wydanie podległym Mu organom administracji rolnictwa i reform rolnych polecenia zasięgania opinii Przewodniczącego Komisji w sprawach zamierzeń inwestycyjnych i decyzyj, wydawanych w związku z przebudową ustroju rolnego, których wydanie może mieć wpływ na ukształtowanie regionalnego planu zabudowania w okręgu lub może przyczynić się do racjonalnego rozwoju stosunków budowlanych w tym okręgu.

W szczególności należy podawać do wiadomości Przewodniczącemu Komisji corocznie plany prac scalenia gruntów oraz zawiadamiać go każdorazowo o rozpoczętej parcelacji rządowej oraz prywatnej.

Opinie Przewodniczącego Komisji Regionalnego Planu Za-

budowania należy w miarę możności uwzględniać, jakkolwiek nie są one bezwzględnie wiążące.

Minister w/z *M. Jaroszyński*
Podsekretarz Stanu.

Otrzymują: PP. Wojewodowie: w Białymstoku, w Kielcach, w Krakowie, we Lwowie, w Łodzi, w Toruniu, w Poznaniu, w Stanisławowie, w Łucku, oraz odpis do wiadomości: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Dyrekcja Naczelna Lasów Państwowych.

WYDAWNICTWA MINISTERSTWA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

1. *Moczarski Z.* Hodowla zwierząt (skrót) 1932, str. 570 (wyczerpane)
2. *Stempowski S.* Materiały do bibliografii polityki agrarnej. Zeszyt I i II. 1929 i 1931 r., str. 60 i 72 . . 1.—
   Zeszyt III, 1932, str. 38 . . . . . . (wyczerpane)
3. Parcelacja prywatna. 1933, str. 54 . . . . . . —.50
4. *Mikułowski-Pomorski J.* Uprawa roli i roślin 1934, str. 450 (wyczerpane)
5. Instrukcja z dn. 5.VI.34 r. o sprzedaży nawozów sztucznych. 1934, str. 60 . . . . —.70
6. Międzynarodowe umowy sanitarno-weterynaryjne. 1934, str. 107 . . . . (wyczerpane)
7. Wskazówki egzaminacyjne dla kandydatów na kategorię I. 1935, str. 64 . . . . (wyczerpane)
8. Prawo rybackie. 1936 str. 392 . . . . 2.65
9. Zarys uprawy torfowisk niskich. 1935, str. 153 . . 1.20
10. Ustawa z dn. 5. III. 34 o nadzorze nad hodowlą bydła. 1935, str. 30 . . . . (wyczerpane)
11. Zasady odbywania służby przygotowawczej kategorii I. 1935, str. 15 . . . . —.30
12. Wskazówki egzaminacyjne dla kandydatów na stanowiska kat. II i III. 1936, str. 27 . . . . . (wyczerpane)
13. Zasady odbywania służby przygotowawczej kandydatów na stanow. kat. II i III. 1937, str. 7 . . . . —.20
14. Instrukcja o zalesianiu niektórych nieużytków. 1937, str. 19.
15. Wskazówki egzaminacyjne dla kandydatów na stanowiska kat. I. Wyd. 2 uzupełnione, opracował *A. Dorot.* 1938, str. 82.
16. Wskazówki egzaminacyjne dla kandydatów na stanowiska kateg. II i III. Wyd. 2 poprawione. 1938 r., str. 23.

Warszawskie Zakłady Graficzne, Olesińska 19, Telefon 4-31-27.